



Maria Montessorilaan 19  
2719 DB Zoetermeer  
(079) 30 30 000

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties  
De heer H. de Jonge  
Postbus 20011  
2500 EA DEN HAAG

Zoetermeer, 29 maart 2023

Betreft: Zienswijze SVH op de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting  
Ref: D/brieven/23084

Geachte minister,

Op 16 februari 2023 is de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting in consultatie gegaan. Hierbij ontvangt u de zienswijze op dit wetsvoorstel van de gezamenlijke corporaties, verenigd in Sociale Verhuurders Haaglanden (SVH), en de gezamenlijke huurdersorganisaties, verenigd in de Samenwerkende Huurdersorganisaties Haaglanden (SHH). Wij hebben gekeken naar de impact voor onze 160.000 huurders, 170.000 woningzoekenden en voor onszelf als sociale verhuurders.

Wij onderschrijven het belang van goede regie op de grote volkshuisvestelijke opgaven: voldoende woningen waarvan twee derde betaalbaar, een evenwichtige verdeling van de woningvoorraad tussen gemeenten en wederkerigheid bij de uitvoering van de lokale opgaven. Wij zien in het wetsvoorstel aanknopingspunten om hier invulling aan te geven. Het daadwerkelijke effect dat via de genoemde wijzigingen kan worden gerealiseerd, is echter sterk afhankelijk van de inzet en het gebruik door de verschillende overheden. De gemeenten in Haaglanden laten grote verschillen zien als het gaat om een evenwichtige verdeling van de sociale huurwoningen in de bestaande voorraad. Wij vragen ons af of de voorgestelde maatregelen op een aantal punten niet te veel ruimte geven. Onze punten van zorg willen wij graag via deze inspraakreactie met u delen.

### **Regie op de volkshuisvesting**

Met het wetsvoorstel wordt de verplichting geïntroduceerd om een volkshuisvestingsprogramma op te stellen. Het Rijk bepaalt met nader op te stellen instructieregels welke onderwerpen in dit programma aan bod moeten komen. De provincie krijgt in het nieuwe stelsel een coördinerende rol en heeft ook de mogelijkheid om nadere instructieregels op te stellen.

Gemeenten krijgen de verplichting om op basis van onderzoek naar de actuele woonbehoefte (en de woon- en woongerelateerde zorg- en ondersteuningsbehoefte per aandachtsgroep), hun beleid op wonen en woningbouw te concretiseren in het volkshuisvestingsprogramma.

Wij zien dat de provincie via de instrumenten van de Omgevingswet kan ingrijpen, maar zien graag dat er een toets komt om te bepalen of deze gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma's in lijn zijn met landelijke en regionale afspraken, zoals opgenomen in de Regionale Realisatieagenda (Woondeal).

Onze oproep:

Stel een toets in waarbij het gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma wordt getoetst aan de landelijke -en regionale afspraken.

### **Voldoende betaalbare woningen in alle gemeenten**

Alle overheden, rijk, provincie en regio, moeten sturen op voldoende woningen waarvan twee derde betaalbare woningen in de nieuwbouwprogrammering. Betaalbare woningen worden gedefinieerd als betaalbare koop, middenhuur en sociale huur. De voorwaarde van twee derde betaalbare woningen in de nieuwbouwprogrammering wordt in de voorstellen niet op gemeentelijk, maar op regionaal niveau neergelegd. Wij vragen ons af of voldoende sturing wordt gegeven om vanuit elke gemeente de sociale voorraad regionaal op peil te houden en tegelijkertijd in elke gemeente een voorraad van minimaal 30% sociale huur te realiseren.

Op gemeentelijk niveau wordt wel aangegeven dat gemeenten met meer dan 27% sociale voorraad 40% (van de 67% betaalbaar) van hun nieuwbouwpoging voor middeninkomens moeten realiseren en gemeenten met minder dan 27% sociale voorraad 30% (van de 67% betaalbaar) van hun nieuwbouwpoging in de sociale huur moeten realiseren. Echter moet het resultaat hiervan op regionaal niveau op minimaal 27% sociale huur uitkomen. Wij verwachten dat hiermee het aandeel sociaal in de regio wel eens snel zou kunnen dalen. Gemeenten met minder dan 27% sociale voorraad groeien met '30% in de programmering' heel langzaam naar de 30% sociale voorraad toe. Die groei kan zelfs omslaan in krimp door sloop, liberalisatie of verkoop. Wij maken ons grote zorgen over het tempo waarmee gemeenten met te weinig sociale woningen gaan inlopen en zijn van mening dat het tempo met de voorgestelde maatregelen onvoldoende wordt opgeschroefd.

Terwijl wij ons tegelijkertijd afvragen hoe nu geborgd is dat gemeenten met meer dan 27% sociale huur voldoende bijdragen aan de regionale doelstelling van 27% sociale huur in de woningbouwprogrammering. Als deze verplichting niet ook op gemeentelijk niveau wordt vastgelegd en gemeenten die boven de 27% sociale huur minder gaan realiseren, loopt het percentage sociale huurwoningen in deze gemeenten snel terug. Dit effect wordt versterkt doordat de gemeenten met weinig sociale huur veelal kleine gemeenten zijn en de gemeenten met veel sociale huur veelal de grotere. Dat gemeenten met veel sociale huur wel ook een minimumpercentage in de middenhuur meekrijgen onderschrijven wij. In gemeenten waar al relatief veel sociale woningen staan, is nieuwbouw essentieel om meer differentiatie te krijgen in de buurten en het verversen van de sociale voorraad.

Echter zou ook voor deze gemeenten een minimumpercentage sociaal moeten worden voorgeschreven. Wij zien nadrukkelijk een risico dat met deze maatregelen op regionaal niveau het percentage sociale huurwoningen afneemt.

Volgens de rekenmethode in de memorie van toelichting op de Omgevingswet hebben wij de mogelijke effecten voor de regio Haaglanden bekeken (bijlage 1). Hiermee moeten we in de gemeenten waar sociale woningbouw zeer moeilijk van de grond komt meer woningen realiseren dan gepland. Dit beeld is wat ons betreft zeker wenselijk, maar niet realistisch. Daarnaast zou een van onze gemeenten met meer dan 27% sociale voorraad terug kunnen schroeven naar 0%, zonder dat we onder de 27% regionaal gemiddeld komen.

Onze oproep:

Stel een hoger percentage nieuwbouw, van bijvoorbeeld 40%, in voor gemeenten onder het gemiddelde, plus een wettelijk verplicht minimum percentage, van bijvoorbeeld 25%, in gemeenten boven het gemiddelde.

### **Definitie sociale huur**

Er wordt een nieuwe definitie van sociale huur voorgesteld. Een wettelijke definitie sociale huur maakt het voor alle betrokken partijen helder aan welke voorwaarden een sociale huurwoning moet voldoen. Gemeenten en provincies kunnen hierdoor eenvoudiger sturen op het realiseren van voldoende sociale huurwoningen. Het is voor onze huurders en woningzoekenden echter van groot belang dat het niet alleen technisch sociale huurwoningen zijn, waar deze definitie zeker aan bijdraagt. Maar ook dat verhuurders die woningen verhuren die onder deze definitie vallen hiermee echt bijdragen aan de volkshuisvestelijke opgave. Dit betekent dat zij binnen het sociale segment wonen aanbieden voor zowel de lagere inkomensgroepen, met huren onder de aftoppingsgrenzen, als voor de inkomensgroepen die tegen de DAEB-inkomensgrenzen aanzitten. Ook betekent dit dat de woningen sociaal worden beheerd en geëxploiteerd. Dat is wat onze huurders en woningzoekenden echt nodig hebben om goed te kunnen wonen.

Met de voorgestelde definitie en door de sociale nieuwbouwwoningen van particuliere verhuurders op te nemen in de huisvestingsverordening is dit onvoldoende gewaarborgd. Hiermee vallen deze woningen slechts onder dezelfde woonruimteverdeelsregels en vergunningplicht (en eventueel urgentieregels) als de corporaties. Maar daarmee zijn de sociale huurwoningen van particulieren en van corporaties nog steeds niet hetzelfde. Corporaties bouwen kwalitatief goede woningen (oppervlakten passend bij de doelgroep), voeren een sociaal huurbeleid (aftoppen van huren), een sociaal incasso beleid (hulp bij huurachterstanden en in principe niet ontruimen). Ook bieden zij sociale contractvoorwaarden (geen borg en minimale huurtermijn) en zorgen voor sociaal beheer (investeren in leefbare complexen en wijken). Wij maken ons ernstige zorgen hoe onze woningzoekenden straks weten dat zij met een partij in zee gaan waar deze zaken wezenlijk anders zijn geregeld. Zeker als gemeenten particuliere verhuurders opnemen in de huisvestingsverordening en besluiten om de woningen aan te bieden via de regionale woonruimteverdeelsystemen. Wij pleiten voor een definitie voor sociale huurwoningen, waar particulieren met sociale huurwoningen, voor dat deel van hun activiteiten, gelijkgesteld worden aan woningcorporaties.

Daarnaast is het ons niet duidelijk of flexwoningen, met een sociale huurprijs, gerealiseerd door corporaties, door de beperkte instandhoudingstermijn straks wel aan de definitie sociale huur voldoen. Corporaties investeren de komende jaren flink in een goede flexibele schil van verplaatsbare woningen.

Tenslotte vragen wij ons af of de huidige definitie van sociale huur ruimte laat voor de vrije toewijzingsruimte van huurwoningen aan personen die buiten de DAEB-doelgroep vallen. Corporaties en gemeenten maken hier lokaal afspraken over om huishoudens te helpen die anders tussen de wal en het schip vallen.

Onze oproep:

Zorg voor een gelijk speelveld en maak een definitie van sociale huur die ervoor zorgt dat iedereen die sociale huurwoningen exploiteert, dat onder hetzelfde regime doet.

### Urgenten en aandachtsgroepen

In het verlengde van het gelijke speelveld voor particuliere verhuurders met sociale huurwoningen en corporaties, hoort hierbij ook het leveren van een bijdrage aan het huisvesten van urgenten en aandachtsgroepen. Hoewel er mogelijkheden bestaan om via de huisvestingsverordening ook urgenten en aandachtsgroepen door particuliere verhuurders te laten huisvesten, wordt hier niet expliciet op ingezet in dit wetsvoorstel. Hiermee voorziet het wetsvoorstel niet in sturing die ertoe leidt dat sociale huurwoningen van particuliere verhuurders met een passende huur worden toegewezen aan deze groepen en daarbij ook een aandeel nemen in de huisvesting van urgenten en aandachtsgroepen. Gezien de enorme opgave is het echt noodzakelijk dat partijen met sociale huurwoningen hieraan bijdragen. Dat kan alleen als er wordt gekozen voor een 'ja, tenzij-formulering'.

Ter illustratie onderstaand overzicht met de enorme aantallen urgenten en aandachtsgroepen die de afgelopen jaren door de woningcorporaties in Haaglanden zijn gehuisvest.

Jaar	Totaal aantal verhueringen	Gehuisveste aandachtsgroepen	Gehuisveste urgenten
2020	8.030	2.028	878
2021	9.705	2.242	585*
2022	8.227	2.596	541

*\*sterke afname van het aantal urgenten door versoering van de urgentieregeling.*

Daarnaast krijgen gemeenten de verplichting om afspraken te maken met andere gemeenten in de regio over de verdeling van urgenten. De definitie 'evenwichtige verdeling' is echter zeer ruim geformuleerd. Het biedt onvoldoende aanknopingspunten voor duidelijke afspraken over onder meer aantallen en categorieën woningen. Ook vragen we ons af hoe dit tot een evenwichtige verdeling gaat komen en welke instrumenten kunnen worden ingezet als deze evenwichtigheid er niet komt. Wij voorzien dat centrumgemeenten, waar nu een onevenredig groot aandeel urgenten ingeschreven staan, in dit proces te weinig middelen hebben om met omliggende gemeenten tot deze afspraken te komen.

Als de evenredige verdeling niet tot stand komt, heeft dit tot gevolg dat reguliere woningzoekenden in deze centrumgemeenten nog maar zeer beperkt aanspraak kunnen maken op de beschikbare sociale huurwoningen. Hieraan zou moeten worden toegevoegd: 'waarbij een evenredig aandeel van de aandachtsgroepen per gemeenten, naar inwoneraantal, kan worden opgelegd door provincie en/of Rijk, als gemeenten onderling niet tot een evenwichtige verdeling komen'. Hiermee ligt er een duidelijke incentive bij de regiogemeenten om tot afspraken te komen.

In het wetsvoorstel schrijft u verplichte urgentiecategorieën voor. Op zich vinden wij dit een goed voornemen en verwachten wij in onze regio een deel van de huidige schrijnende gevallen hiermee te kunnen huisvesten. Het zal de druk op de kleine, betaalbare woningen in onze regio echter nog verder verhogen. Het huisvesten van meer urgenten kan alleen als we het tempo van de betaalbare, sociale nieuwbouw snel ophoog krijgen.

Tenslotte is het ons niet helemaal duidelijk welke referenties of kaders het Rijk nu precies wil stellen bij het huisvesten van aandachtsgroepen en of statushouders daarbij horen. In de regio Haaglanden hebben de corporaties een onderlinge afspraak om maximaal 30% aan aandachtsgroepen toe te wijzen. In de praktijk blijkt dat 30% van het totale aanbod beschikbaar stellen voor de aandachtsgroepen een te ruim kader is. Er is nu eenmaal een deel van het aanbod, zoals seniorenwoningen en duurdere huurwoningen, dat beperkt inzetbaar is voor de aandachtsgroepen. Dat betekent dat met name (kleinere) woningen geschikt voor alle leeftijden, in de prijsklasse tot de aftopgrenzen veel zwaarder worden belast dan die 30%. Dat geldt het sterkst voor woningen geschikt voor alleenstaanden: deze gaan in de prognoses soms voor bijna 80% naar aandachtsgroepen, zonder nadere inperking of andere oplossingen. Reguliere woningzoekenden, zoals jongeren en andere starters, die ook een beroep moeten doen op deze voorraad, gaan niet meer aan de beurt komen. De enige oplossing is voldoende sociale huurwoningen. Maar dat gaat nog even duren. Dit probleem vraagt allereerst heldere kaders, maar vervolgens ook onorthodoxe oplossingen om nog woningaanbod voor reguliere woningzoekenden over te houden. Wij denken aan de inzet van particuliere koopwoningen en huurwoningen en het wegnemen van barrières voor woningdelen, zoals kostendelersnorm.

#### Onze oproep:

Zorg voor voldoende (kleine), betaalbare sociale huurwoningen en stel het huisvesten van urgenten en aandachtsgroepen verplicht voor alle verhuurders van sociale huurwoningen. Neem de mogelijkheid op om een minimum percentage (evenredig aandeel naar inwoneraantal) aandachtsgroepen per gemeenten op te leggen, als gemeenten onderling niet tot een evenwichtige verdeling komen.

#### Woningmarktregio's

De huidige woningmarktregio's verdwijnen en het niveau van de Provincie wordt de nieuwe regio. In de Provincie Zuid-Holland gaat dat om enorme aantallen inwoners, huurders en woningzoekenden. De Provincie krijgt de mogelijkheid om zelf een regio-indeling te bepalen. Tegelijkertijd zien wij in de wetsvoorstellen dat enkele doelstellingen op regionaal niveau moeten worden ingevuld, zoals de evenredige verdeling van sociale huurwoningen en urgenten.

En is het ons ook niet geheel duidelijk of en op welk schaalniveau afspraken moeten worden gemaakt, zeker in het licht van de zojuist afgesloten Woondeal. Wij vragen ons af hoe deze ontwikkelingen zich tot elkaar verhouden en pleiten voor het behouden van het huidige schaalniveau, Haaglanden, als regio voor dergelijke doelen en afspraken.

Onze oproep:

Zorg voor een werkbare schaalgrootte van de regio's, waarbij partijen elkaar kunnen vinden en slagvaardig kunnen samenwerken.

### **Lokale prestatieafspraken**

De corporaties en huurdersverenigingen in de regio Haaglanden vervullen een belangrijke rol bij de totstandkoming van de lokale prestatieafspraken. De gekozen doorvertaling van het volkshuisvestingsprogramma naar de lokale prestatieafspraken steunen wij. In goed overleg en samenwerking streven we naar de totstandkoming van deze afspraken. Wij menen dat geschilbeslechting een allerlaatste redmiddel is bij een dergelijk proces en zien deze toevoeging aan het stelsel daarom niet als een eerste prioriteit. Toch kan de voorgestelde uitbreiding van dit instrument de wederkerigheid in de afspraken versterken.

Het volkshuisvestingsprogramma wordt voor minimaal vijf jaar opgesteld. Voor het bepalen van aantallen nieuwbouw is deze periode veel te kort, waardoor hierin alleen harde plannen in beeld komen. Juist het formuleren van voldoende aantallen nieuwbouw op langere termijn en het vervolgens ook daadwerkelijk vertalen in harde plannen, is nodig om de nieuwbouw op het gewenste peil te krijgen. Dat vraagt een plan voor minimaal 15 jaar, met een goede monitoring van de status van de nieuwbouw

Onze oproep:

Zorg voor voldoende instrumenten om de wederkerigheid in lokale afspraken te versterken en dwing partijen om verder te kijken dan alleen de eerste vijf jaren.

### **Financiële prikkels**

Gemeenten hebben sterke financiële prikkels om het aandeel mensen met lage inkomens in hun gemeente te beperken. De regiewet werkt via dwang. Wij denken dat het pas echt gaat werken als gemeenten ook gemotiveerd worden om lagere inkomens goed te willen huisvesten. Dat zou kunnen door Rijksbijdragen aan sociale woningbouw of een hogere bijdrage vanuit het gemeentefonds op basis van het aandeel lagere inkomens, in combinatie met boeteclausules voor het achterblijven op sociale huisvesting.

Onze oproep:

Zorg voor de juiste prikkels om sociale woningbouw in gemeenten te stimuleren.

## Tenslotte

Wij zijn blij dat er in deze voorstellen aanknopingspunten zijn om de regie op de volkshuisvesting te versterken, echter vragen wij nog nadrukkelijk aandacht voor de consistentie en uitvoerbaarheid van de voorstellen. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief, dan zijn wij altijd bereid om verdere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,



Mohamed Baba  
Voorzitter SVH



Sylvie Seubert  
Voorzitter SHH

# Bijlage 1

## CONCEPT DOORREKENING EFFECTEN OMGEVINGSWET VOOR HAAGLANDEN

Uitgaande van het percentage sociale huur van corporaties in gemeenten

Voorraad per 1-1-2021						
Gemeenten	corporatie sociale huur	particuliere sociale huur	Huidige aandeel sociaal	totaal voorraad	percentage sociale huur	percentage sociaal door corporaties
Delft	18.906	6.570	25.476	51.495	49%	37%
Den Haag	73.456	47.950	121.406	265.959	46%	28%
Leidschendam-Voorburg	8.956	3.740	12.676	36.955	34%	24%
Midden-Delfland	1.564	120	1.684	7.996	21%	20%
Pijnacker-Nootdorp	3.614	620	4.234	21.798	19%	17%
Rijswijk	8.279	3.040	11.319	27.219	42%	30%
Wassenaar	2.795	740	3.535	12.287	29%	23%
Westland	9.202	1.730	10.932	45.956	24%	20%
Zoetermeer	16.750	2.840	19.590	56.421	35%	30%
<b>Totaal</b>	<b>143.502</b>	<b>67.350</b>	<b>210.852</b>	<b>526.086</b>	<b>40%</b>	<b>27%</b>

### Praktische uitwerking instructieregels

Een gemeente met een hoog aandeel sociale huurwoningen in de woningvoorraad heeft op basis van de voorgenomen instructieregels de plicht om in het volkshuisvestingsprogramma in ieder geval 40% van de nieuwbouwpoging te richten op het middensegment. Deze gemeente hoeft minder sociale huurwoningen toe te voegen in de nieuwbouw. Hoeveel sociale huurwoningen deze gemeente bouwt zal afhangen van de regionale behoefte aan sociale huurwoningen en de mate waarin in de regio ook (verplicht) sociale huur wordt toegevoegd door andere gemeenten.

Een gemeente met een aandeel sociale huur in de woningvoorraad dat lager is dan het landelijke gemiddelde heeft op basis van de voorgenomen instructieregels de plicht om 30% sociale huur in de nieuwbouwpoging op te nemen, naast een nieuwbouwpoging van ten minste 37% in het middensegment. Deze gemeente heeft zodoende een opgave om ten minste 2/3 van de nieuwbouwpoging uit betaalbare woningen te laten bestaan.

### Ter illustratie:

In een regio moeten 15.000 nieuwe woningen worden toegevoegd. In de regio moeten in dat geval 10.000 betaalbare woningen worden toegevoegd. In de regio is behoefte aan 6.000 woningen in het middensegment en 4.000 sociale huurwoningen. Deze opgave moet verdeeld worden over zes gemeenten. Eén gemeente heeft een aandeel sociale huurwoningen in de voorraad van 35%, de andere gemeenten hebben allemaal minder dan 20%. Gegeven dat het landelijke gemiddelde op dit moment 27% is, moeten vijf gemeenten ten minste 30% van hun nieuwbouwpoging laten bestaan uit sociale huurwoningen. Om te voldoen aan de instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving kan de volgende bouwpoging afgesproken worden:

(aandeel sociaal)	Midden	Aandeel	Sociaal	Aandeel	Overig	Aandeel	Totaal
Gemeente A (35%)	4.150	41,5%	2500	25%	3350	33,5%	10.000
Gemeente B (<20%)	740	37%	600	30%	660	33%	2.000
Gemeente C (<20%)	370	37%	300	30%	330	33%	1.000
Gemeente D (<20%)	93	37%	75	30%	82	33%	250
Gemeente E (<20%)	277	37%	225	30%	248	33%	750
Gemeente F (<20%)	370	37%	300	30%	330	33%	1.000
<b>Totaal</b>	<b>6.000</b>	<b>40%</b>	<b>4.000</b>	<b>27%</b>	<b>5.000</b>	<b>33%</b>	<b>15.000</b>

Opgave							
Gemeenten	Midden segment	Aandeel	Sociaal	Aandeel	Overig	Aandeel	Totaal
Delft	4.559	40%	3.077	27%	3.761	33%	11.397
Den Haag	12.203	40%	8.257	27%	10.067	33%	30.507
Leidschendam-Voorburg	837	37%	679	30%	746	33%	2.262
Midden-Delfland	175	37%	142	30%	156	33%	474
Pijnacker-Nootdorp	601	37%	487	30%	536	33%	1.624
Rijswijk	3.758	40%	2.537	27%	3.101	33%	9.396
Wassenaar	367	37%	297	30%	327	33%	991
Westland	2.668	37%	2.164	30%	2.380	33%	7.212
Zoetermeer	4.233	40%	2.857	27%	3.492	33%	10.582
<b>Totaal</b>	<b>29.401</b>	<b>39,5%</b>	<b>20.477</b>	<b>27,5%</b>	<b>24.567</b>	<b>33%</b>	<b>74.445</b>

Foto woningbouwprogramma 1-1-2023							
Gemeenten	Midden segment	Aandeel	Sociaal	Aandeel	Overig	Aandeel	Totaal
Delft	1.922	17%	5.334	47%	4.141	36%	11.397
Den Haag	7.178	24%	8.481	28%	14.848	49%	30.507
Leidschendam-Voorburg	365	16%	599	26%	1.298	57%	2.262
Midden-Delfland	106	22%	106	22%	262	55%	474
Pijnacker-Nootdorp	87	5%	552	34%	985	61%	1.624
Rijswijk	4.675	50%	2.236	24%	2.485	26%	9.396
Wassenaar	272	27%	347	35%	372	38%	991
Westland	1.500	21%	1.439	20%	4.273	59%	7.212
Zoetermeer	3.313	31%	2.739	26%	4.530	43%	10.582
<b>Totaal</b>	<b>19.418</b>	<b>26%</b>	<b>21.833</b>	<b>29%</b>	<b>33.194</b>	<b>45%</b>	<b>74.445</b>

Verschil							
Gemeenten	Midden segment	Aandeel	Sociaal	Aandeel	Overig	Aandeel	Totaal
Delft	2.637	23%	-2.257	-20%	-380	-3%	-
Den Haag	5.025	16%	-244	-1%	-4.781	-16%	-
Leidschendam-Voorburg	472	21%	80	4%	-552	-24%	-
Midden-Delfland	69	15%	36	8%	-106	-22%	-
Pijnacker-Nootdorp	514	32%	-65	-4%	-449	-28%	-
Rijswijk	-917	-10%	301	3%	616	7%	-
Wassenaar	95	10%	-50	-5%	-45	-5%	-
Westland	1.168	16%	725	10%	-1.893	-26%	-
Zoetermeer	920	9%	118	1%	-1.038	-10%	-
<b>Totaal</b>	<b>9.983</b>	<b>13%</b>	<b>-1.356</b>	<b>-2%</b>	<b>-8.627</b>	<b>-12%</b>	<b>-</b>

Wat zou het dan moeten zijn?							
Gemeenten	Midden segment	Aandeel	Sociaal	Aandeel	Overig	Aandeel	Totaal
Delft	4.559	40%	5.334	47%	1.504	13%	11.397
Den Haag	12.203	40%	8.481	28%	9.823	32%	30.507
Leidschendam-Voorburg	837	37%	679	30%	746	33%	2.262
Midden-Delfland	175	37%	142	30%	156	33%	474
Pijnacker-Nootdorp	601	37%	552	34%	471	29%	1.624
Rijswijk	4.675	50%	2.236	24%	2.485	26%	9.396
Wassenaar	367	37%	347	35%	277	28%	991
Westland	2.668	37%	2.164	30%	2.380	33%	7.212
Zoetermeer	4.233	40%	2.739	26%	3.610	34%	10.582
<b>Totaal</b>	<b>30.318</b>	<b>40,7%</b>	<b>22.673</b>	<b>30,5%</b>	<b>21.454</b>	<b>29%</b>	<b>74.445</b>

Wat moet er gebeuren?							
Gemeenten	Midden segment	Aandeel	Sociaal	Aandeel	Overig	Aandeel	Totaal
Delft	2.637	23%	-	0%	-2.637	-23%	11.397
Den Haag	5.025	16%	-	0%	-5.025	-16%	30.507
Leidschendam-Voorburg	472	21%	80	4%	-552	-24%	2.262
Midden-Delfland	69	15%	36	8%	-106	-22%	474
Pijnacker-Nootdorp	514	32%	-	0%	-514	-32%	1.624
Rijswijk	-	0%	-	0%	-	0%	9.396
Wassenaar	95	10%	-	0%	-95	-10%	991
Westland	1.168	16%	725	10%	-1.893	-26%	7.212